

VMOB's - Uitbesteding van activiteiten, diensten of bedrijfsprocessen die eigen zijn aan de verzekeringsonderneming en worden uitgevoerd op terugkerende of continue basis

Regelgevend kader:

- Art. 15, 54°, 76 en 92 van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op verzekerings- of herverzekeringsondernemingen (hierna: Solvabiliteit II-wet);
- Art. 274 van de gedelegeerde Verordening 2015/35;
- Titel 7 'Uitbesteding' van de overkoepelende circulaire van de NBB 2016_31 betreffende het governancestelsel (hierna: Governancecirculaire).

1. Doelstelling

Deze mededeling heeft tot doel om de VMOB's te herinneren aan het wet- en regelgevend kader m.b.t. uitbesteding, meer in het bijzonder - maar niet uitsluitend - de bepalingen opgenomen in de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op verzekerings- of herverzekeringsondernemingen en titel 7 'Uitbesteding' van de overkoepelende circulaire van de NBB 2016_31 betreffende het governancestelsel.

Voornoemde wet- en regelgeving is onverminderd van toepassing op de mutualistische verzekeringssector gelet op het 'level playing field'-principe. Het is voor de VMOB's, net zoals voor de commerciële verzekeringsondernemingen, uiteraard steeds mogelijk om bepaalde afwijkingen te vragen aan de toezichthouder die voorzien werden in het wet- of regelgevend kader of op basis van het evenredigheidsbeginsel.¹

In deze mededeling wordt verder verduidelijkt welke voorwaarden van toepassing zijn, welke procedures gevolgd moeten worden en wat de exacte verwachtingen van de Controledienst in dit verband zijn.

2. Begrip 'uitbesteding'

2.1. Algemene definitie

In artikel 15, 54°, van de Solvabiliteit II-wet werd een ruime definitie opgenomen, waardoor elke overeenkomst "van om het even welke vorm tussen een verzekerings- of herverzekeringsonderneming en een al dan niet onder toezicht staande dienstverlener op grond waarvan deze dienstverlener hetzij rechtstreeks hetzij door middel van onderuitbesteding een proces, een dienst of een activiteit uitvoert die anders door de verzekerings- of herverzekeringsonderneming zelf zou worden uitgevoerd" beschouwd wordt als uitbesteding.

De Governancecirculaire verduidelijkt verder dat men onder uitbesteding elk beroep op derden begrijpt voor de uitoefening van activiteiten of het voeren van bedrijfsprocessen die (i) eigen zijn aan de verzekeringsonderneming en (ii) worden uitgevoerd op terugkerende of continue basis. De uitbesteding kan zowel betrekking hebben op diensten die verleend worden aan de verzekerden (callcenters, ...), als op administratieve functies (boekhouding, schaderegeling, beleggingsbeheer, ...) en gespecialiseerde functies (onafhankelijke controlefuncties, IT, gegevensbeheer, ...).

¹ Zie artikel 41, § 2, van de Solvabiliteit II-wet en titel 0.5 van de overkoepelende circulaire van de NBB 2016_31 betreffende het governancestelsel met betrekking tot het evenredigheidsbeginsel.

Gelet op de definitie voorzien in de Solvabiliteit II-wet wordt hieronder niet uitsluitend de uitbesteding van processen, diensten of activiteiten aan derden begrepen, maar eveneens het toevertrouwen van dergelijke activiteiten, diensten of processen aan andere mutualistische entiteiten (bv. de landsbond, een ziekenfonds, een MOB, e.d.). In dat geval dient men zodoende aan dezelfde voorwaarden te voldoen en dezelfde procedures te volgen als bij uitbesteding aan derden (andere dan mutualistische entiteiten).

2.2. Verantwoordelijkheid

Iedere VMOB die functies, activiteiten of operationele taken uitbesteedt blijft zelf steeds volledig verantwoordelijk voor de nakoming van al haar verplichtingen uit hoofde van die Solvabiliteit II-wet.²

3. Verwachtingen van de Controledienst

3.1. Basisprincipe

Er wordt vertrokken van het basisprincipe dat de Controledienst dezelfde inhoudelijke voorwaarden en procedures hanteert als de NBB met betrekking tot uitbesteding gelet op het *'level playing field'*-principe. Er wordt voor de voorwaarden en procedures zodoende dan ook verwezen naar de bepalingen opgenomen in titel 7 *'Uitbesteding'* in de Governancecirculaire van de NBB. In aanvulling van de bepalingen opgenomen in de Governancecirculaire worden hierna een aantal verwachtingen en verduidelijkingen toegelicht die gelden voor de mutualistische verzekeringssector gelet op de specificiteit van die laatste.

3.2. Uitbesteding aan mutualistische entiteiten

De VMOB's worden eraan herinnerd dat volgende principes nageleefd moeten worden bij de uitbesteding van activiteiten, diensten of processen aan andere mutualistische entiteiten:

- voor de uitbesteding van activiteiten, diensten of processen door de VMOB's aan andere mutualistische entiteiten gelden in principe dezelfde voorwaarden en procedures als voor andere uitbestedingen aan derden buiten de mutualistische sector;
- de VMOB's dienen transparant te zijn t.a.v. de Controledienst over de organisatie van hun activiteiten, diensten en processen, ongeacht of deze worden uitgeoefend door personeel op de eigen payroll, dan wel via uitbesteding. Indien de Controledienst daarom verzoekt, dient de VMOB hieromtrent alle gevraagde informatie en verduidelijkingen te bezorgen;
- er mag geen sprake zijn van een subsidiëring van de VMOB met financiële middelen vanuit de verplichte ziekteverzekering, een regionale verplichte ziekteverzekering, noch vanuit de aanvullende ziekteverzekering. Er dient een transparante en correcte facturatie te gebeuren van de activiteiten, diensten en processen die andere mutualistische entiteiten uitoefenen voor rekening van de VMOB;
- de facturatie van de uitbestede activiteiten, diensten of processen moet tegen een correcte prijs gebeuren, d.w.z. tegen de kostprijs zoals bepaald op basis van de gegevens van de analytische boekhouding van de entiteit die de prestatie levert.

Er wordt eveneens gewezen op het verbod op *'lege dozen'*.³ De VMOB's die hun activiteiten en onafhankelijke controlefuncties op intensieve wijze uitbesteden moeten onder hun personeelsleden steeds één of meerdere personen hebben die belast zijn met de opvolging van en het toezicht op deze uitbestedingen. De impact van de uitbestede activiteiten mag niet van die omvang zijn dat de VMOB de kenmerken vertoont van een *'lege doos'*, die zelf niet meer in staat is om aan de voorwaarden voor vergunningsverlening en bedrijfsvoering te voldoen.

² Cf. artikel 92 van de Solvabiliteit II-wet.

³ Zie hieromtrent punt 7.4.5. *'Verbod op lege schelpen'* (Fr: *Interdiction des 'coquilles vides'*) van de Governancecirculaire.

3.3. Bijzondere gevallen van uitbesteding

Er wordt op gewezen dat er in een aantal specifieke gevallen bijkomende voorwaarden en/of afwijkende procedures voorzien zijn. Zo zijn er in de Governancecirculaire zelf een aantal bijkomende voorwaarden opgenomen voor de uitbesteding van bepaalde specifieke functies en activiteiten. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de uitbesteding van onafhankelijke controlefuncties.

Daarnaast zijn er bepaalde materies waarvoor specifieke, eventueel afwijkende, bepalingen voorzien zijn in afzonderlijke wet- en regelgevende teksten. In dat geval dient de VMOB na te gaan of er sprake is van uitbesteding overeenkomstig de definitie opgenomen in de Solvabiliteit II-wet. In bevestigend geval wordt vertrokken van het principe dat eventuele vereisten in afzonderlijke wet of regelgeving bovenop de vereisten voorzien in de Governancecirculaire komen, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald. Hieromtrent wordt verduidelijkt dat:

- er moet worden voldaan aan alle voorwaarden en dat alle gevraagde stavingstukken overgemaakt moet worden zoals voorzien in de Governancecirculaire en de specifieke wet- of regelgeving;
- er op het vlak van de te volgen procedure rekening gehouden moet worden met de langste behandelingstermijn voorzien in hetzij de Governancecirculaire, hetzij de specifieke wet- of regelgeving.⁴

Er wordt dienaangaande onder meer gewezen op volgende specifieke wet- en regelgeving, die eveneens bepalingen bevatten met betrekking tot uitbesteding en die bijkomende of afwijkende voorwaarden voorzien:

- artikel 76 van de Solvabiliteit II-wet en het reglement van de NBB van 12 mei 2020 betreffende de bewaarplaats van verzekerings- of herverzekeringsdocumenten;
- de circulaire van de NBB 2020_18 van 5 mei 2020 houdende aanbevelingen van de Bank inzake uitbesteding aan aanbieders van clouddiensten aangevuld met hoofdstuk 10 'IT-infrastructuur' van de Governancecirculaire;
- de Verordening 2022/2554 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector (de zgn. DORA-verordening).⁵

3.4. Documentatie en rapportering aan de Controledienst

De verwachtingen van de Controledienst omtrent de documentatie en rapportering met betrekking tot uitbesteding is drieledig:

- i. Een VMOB die het voornemen heeft een beroep te doen op uitbesteding moet een schriftelijk **uitbestedingsbeleid** vastleggen. Dit beleid moet worden goedgekeurd door de raad van bestuur. Hierbij dient men rekening te houden met de vereisten opgenomen in punt 7.1.2. van de governancecirculaire. De VMOB dient het uitbestedingsbeleid ter beschikking te houden van de Controledienst;
- ii. De VMOB's dienen een **register van alle uitbestedingen** bij te houden dat ten minste de informatie bevat zoals opgelijst in punt 7.6.1. van de Governancecirculaire. Er dient hierbij een onderscheid gemaakt te worden tussen de uitbesteding van kritieke of belangrijke functies of activiteiten enerzijds en de uitbesteding van niet-kritieke of niet-belangrijke functies of activiteiten anderzijds.⁶

⁴ Voorbeeld: Voor de uitbesteding van de compliancefunctie dient men naast de vereisten voorzien in de Governancecirculaire eveneens te voldoen aan de vereisten opgenomen in het Reglement van de FSMA betreffende de erkenning van complianceofficers. Voor de behandeling van een dergelijk dossier moet rekening gehouden worden met een termijn van zestig kalenderdagen na ontvangst van het volledige dossier zoals voorzien in artikel 2 van voornoemd Reglement.

⁵ Het betreft een niet-limitatieve opsomming ter illustratie.

⁶ Punt 7.3.1. van de Governancecirculaire verduidelijkt welke functies en activiteiten al dan niet als kritieke of belangrijke functies en activiteiten beschouwd moeten worden.

Een deel van het register, met name de lijst van uitbestedingen van kritieke of belangrijke functies of activiteiten, moet worden overgemaakt in het kader van eCorporate. Voor de specifieke modaliteiten van deze rapportering wordt verwezen naar de meest recente versie van de mededeling van de NBB met betrekking tot de periodieke verslagen die moeten worden ingediend via eCorporate in samenlezing met de meest recente versie van de mededeling van de Controledienst met betrekking tot de kwalitatieve documenten die de VMOB's en de revisoren moeten indienen.

- iii. Indien een VMOB **het voornemen heeft om een kritieke of belangrijke functie of activiteit uit te besteden**, dan dient deze de Controledienst **tijdig in kennis te stellen** van (i) het voornemen om dit te doen evenals van (ii) latere belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot deze functie of activiteit, waaronder het besluit om de uitbesteding van een van deze functie of activiteit te beëindigen.

De VMOB's moeten de Controledienst binnen een redelijke termijn, uiterlijk 6 weken vóór de aanvang van de uitbesteding behoudens naar behoren gemotiveerde specifieke gevallen, een dossier bezorgen dat overeenstemt met het standaard kennisgevingsformulier dat in bijlage 4 van de Governancecirculaire is gevoegd. Dit standaardformulier is hetzelfde voor alle gevallen van uitbesteding, maar de bij te voegen bijlagen verschillen naargelang het specifieke geval (bv. voor de uitbesteding van een onafhankelijke controlefunctie).

Bij het kennisgevingsdossier moet systematisch een advies worden gevoegd van de verantwoordelijke voor de compliancefunctie overeenkomstig bijlage 5 van de Governancecirculaire, waarin punt voor punt wordt bevestigd (i) dat de vereisten met betrekking tot de verschillende fases van de uitbesteding worden nageleefd en (ii) dat het ingediende dossier volledig is.

De VMOB's dienen het kennisgevingsdossier via e-mail (sma_vmob@ocm-cdz.be) aan de Controledienst te bezorgen.